

22.05.2024]

Erikseen sovittuja toimenpiteitä koskeva tarkastusraportti liittyen valtionavustuksen käyttöön

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle

Raportin tarkoitus sekä käyttöä ja jakelua koskeva rajoitus

Erikseen sovittuja toimenpiteitä koskevan raportin tarkoituksena on yksinomaan olla valtionapuviranomaisena toimivalle Valtiovarainministeriölle (jäljempänä VM) avuksi sen arvioimisessa, onko Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue (jäljempänä Toimeksiantaja) käyttänyt VM:n myöntämän valtionavustuksen VN/14629/2021 asianmukaisesti päätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Valtionavustus ja lisämääräraha on myönnetty hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun vuonna 2022-2023.

Toimenpiteet koskevat VM:n myöntämää avustuksen käytön selvitysraporttia. Toimenpiteet on suoritettu yksinomaan siksi, että VM voisi niiden perusteella arvioida avustuksen käyttöä eikä raportti välttämättä sovi muuhun tarkoitukseen. Raportti on tarkoitettu yksinomaan Toimeksiantajalle ja VM:lle, eikä muiden osapuolten pidä käyttää sitä eikä sitä pidä luovuttaa muille osapuolille.

Raportti koskee vain mainittuja kustannustilityksiä, eikä se koske Toimeksiantajan tilinpäätöstä kokonaisuutena.

Toimeksiantajan velvollisuudet

Toimeksiantaja ja VM ovat vahvistaneet, että erikseen sovitut toimenpiteet ovat asianmukaisia toimeksiannon tarkoitusta varten.

Toimeksiantajan, joka on myös vastuussa oleva osapuoli, vastuulla on laatia VM:n antamien ohjeiden mukainen valtionavustusselvitys hankkeesta/toiminnasta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta, tuotoista sekä kustannuksista. Hankkeen/toiminnan vuosiraportin laadinnasta on vastannut sen vastuuhenkilönä toiminut Vt. hyvinvointialuejohtaja Katja Virta. Hankkeen/toiminnan raportoidut kokonaiskulut ajalta 01.01.2022-31.12.2023 ovat yhteensä 1.479.657,07 euroa. Toiminnasta saadut tuotot ovat yhteensä 0 euroa.

- tilikauden 2022 kustannukset 1.016.464,89 €
- tilikauden 2023 kustannukset 463,192,18 €

Toimintaan saadut avustukset:

- valtionavustus 1.151.751 €
- lisämääräraha 554.440 €
- yhteensä 1.706.191 €.

Toimeksiannon suorittajan velvollisuudet

Olemme suorittaneet erikseen sovittuja toimenpiteitä koskevan toimeksiannon Kansainvälisen liitännäispalvelustandardin (ISRS) 4400 (uudistettu) ”*Erikseen sovittuja toimenpiteitä koskevat toimeksiannot* ” mukaisesti. Toimeksiannossa suoritamme Toimeksiantajan kanssa sovitut toimenpiteet ja raportoimme havainnot, jotka ovat toimenpiteiden faktisia tuloksia. Emme ota kantaa erikseen sovittujen toimenpiteiden asianmukaisuuteen.

Tämä toimeksianto ei ole varmennustoimeksianto. Näin ollen emme anna lausuntoa emmekä esitä varmennusjohtopäätöksiä. Jos olisimme suorittaneet lisätoimenpiteitä, tietoomme olisi saattanut tulla muita seikkoja, joista olisimme raportoineet.

Ammatillinen etiikka ja laadunvalvonta

Tilintarkastusyhteisömme soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1 jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettaviin säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet ja menettelytavat.

Toimenpiteet ja havainnot

Olemme suorittaneet alla kuvatut erikseen sovitut toimenpiteet, jotka koskevat Toimeksiantajan laatimaa avustuksen käytön selvitysraporttia.

Talousarviovertailu

- 1) Hankimme valtionavustuksen saajalta käyttöömmme raportoinnin kohteena olevan valtionavustusta saaneen hankkeen talousarvion ja suoritimme niiden perusteella seuraavat toimenpiteet:
  - Vertasimme valtionavustusselvityksen talousraportointiosiossa raportoituja kuluja valtionavustushakemuksen talousarviossa ja talousarvion muutoksissa hyväksytyihin kuluihin.
  - Selvitimme, onko raportoitujen kulujen erot talousarvioon selvitetty VM:n antamien ohjeiden mukaisesti.

Tilintarkastajan havainnot
Hanke on toteutettu talousarvion mukaisesti

Hanke- ja toimintokohtaisen kirjanpidon järjestäminen

- 2) Hankimme käyttöömmme valtionavustuksen saajan laatimat, selvityksen kohteena olevan hankkeen/toiminnan kirjanpidon raportit ajalta 01.01.2022-31.12.2023 ja haastattelimme talouspäällikkö Tiina Högnabbaa selvittääksemme, onko hankkeen/toiminnan kirjanpito järjestetty siten, että valtionavustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata. Lisäksi selvitimme, onko valtionavustuksen saaja laatinut hankkeen/toiminnan kirjanpidon järjestämisestä kirjallisen prosessikuvauksen.

Tilintarkastajan havainnot

Vuonna 2022 hyvinvointialueen valmistelu työtä toteutettiin kuntayhtymässä ja muissa valmisteluorganisaatioissa ja kustannukset laskutettiin ostopalveluna hyvinvointialueen valmisteluorganisaatiolta.

Hyvinvointialueen kirjanpito oli erillinen kuntayhtymän kirjanpidosta.

Vuonna 2023 hyvinvointialueen valmistelua varten hyvinvointialueen kirjanpidossa on käytössä kaksi erillistä kustannuspaikkaa 1130 vate/sote ja 1140 vate/pela. Valmisteluun liittyvät kustannukset on voitu näin pitää erillään muista hyvinvointialueen toiminnan kustannuksista.

Kirjanpitoon viettävät selitteet kuvaavat kustannuksia

Selvityksessä esitettyjen tuottojen ja kulujen vastaavuus kirjanpitoon

- 3) Täsmäytimme raportoinnin kohteena olevalla valtionavustus selvityksellä raportoidut avustustuotot, muut tuotot ja avustukset sekä hankkeesta/toiminnasta syntyneet kulut hankkeen/toiminnan kirjanpitoon. Lisäksi vertasimme valtionavustus selvitystä sekä valtionavustuksen saajan hankkeen/toiminnan kirjanpitoa ja tilinpäätöstä selvittääksemme, täsmääkö niissä mm. omarahoitusosuus, sekä mahdollisesti nostettu, mutta käyttämättä jäänyt valtionavustus.

Tilintarkastajan havainnot

Valtionosuus selvityksellä raportoidut kulut ovat kirjanpidon mukaisia.

Valtionavustus on maksettu etukäteen ja käsitelty kirjanpidossa asianmukaisesti. Omarahoitusosuutta hankkeessa ei ole.

Valtionavustuksesta jää käyttämättä 226.533,93 euroa, joka palautetaan Valtiovarainministeriölle

Työajan käytön seurannan järjestäminen

- 4) Hankimme käyttööme valtionavustuksen saajan työajan seuranta koskevan dokumentaation ja haastattelimme talouspäällikkö Tiina Högnabbaa selvittääksemme, miten työntekijöiden työajan seuranta on järjestetty hankkeessa/toiminnassa. Lisäksi selvitimme, onko valtionavustuksen saaja laatinut työajan seurannan järjestämisestä kirjallisen prosessikuvauksen.

Tilintarkastajan havainnot:

Tilikaudella 2022 kirjanpitoon on kirjattu Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymän Soiten sekä Kokkolan kaupungin / Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen vate-työskentelyyn osallistuneiden henkilöiden työkustannukset työajanseurantatiedon mukaisesti. Nämä kustannukset on kirjattu palvelujen ostoihin. Osuus vate-työskentelyyn on määritelty kunkin työntekijän kokonaistyöajasta. Tilikaudella 2023 palkkojen kohdentaminen on tehty jälkikäteen arvioidun työajankäytön perusteella. Erillistä työajanseurantaa ei ole ollut käytössä.

Palkkojen vastaavuus työsopimukseen sekä eläke- ja henkilösivukulujen osuus

- 5) Suoritimme toiminto- tai hankekohtaisen kirjanpidon osalta seuraavat toimenpiteet:
- vertasimme kirjanpitoon kirjattuja kuukausi- tai tuntipalkkoja palkkatietoihin ja varmistimme, että vähintään 15 % kunkin toiminnon tai hankkeen palkoista on kohdistettu voimassa olevien palkkatietojen ja toteutuneen työajankäytön hallinnan mukaisesti.
  - laskimme eläkekulujen osuuden kirjanpitoon kirjatusta palkoista
  - laskimme muiden toiminnolle tai hankkeelle kohdistettujen henkilösivukulujen osuuden kirjanpitoon kirjatusta palkoista.

Tilintarkastajan havainnot:

Tilikaudella 2022 palkkoihin on kirjattu VATE-työskentelyyn osallistuneiden henkilöiden kokonaistyöajasta määritellyn prosentiosuuden perusteella. Soite kuntayhtymä ja Kokkolan kaupunki ovat toimittaneet hyvinvointialueelle yhteenvedot palkkakustannuksista henkilöstökuluineen. Toimitetut laskut ovat selkeitä. Työntekijät ovat noudattaneet kunnallisen alan virka- ja työehtosopimusta.

Tilikaudella 2023 palkkoihin on kirjattu henkilöstön VATE-työskentelyyn käyttämä työaika.

Tilikaudella 2022 palkkoihin ja palkkioihin on kirjattu luottamushenkilöiden kokouspalkkiokulut matkakorvauksineen.

Muiden kuin palkkakulujen suoriteperusteinen syntyminen

- 6) Suoritimme avustetun hanke-/toimintakohtaisen kirjanpidon osalta alla mainitut toimenpiteet, jotka kattoivat vähintään 15 % hankkeen/toiminnon kirjanpitoon kirjatusta muista kuluista kuin palkoista. Selvitimme valittujen kulujen osalta
- ovatko hankkeen/toiminnan kulut valtionavustuksen käyttöaikana suoriteperusteisesti syntyneitä,
  - ovatko hankkeen/toiminnan kustannukset avustuksen saajan ohjeistuksen (esim. taloussäännön) mukaisesti hyväksytyjä,
  - vastaavatko kulut tositteita, ja
  - että avustetun hankkeen/toiminnan kuluiksi ei ole kirjattu sellaisia avustuspäätöksessä mainittuja kustannuksia joita ei hyväksytä.

Tilintarkastajan havainnot:

Kulut ovat syntyneet valtionavustuksen käyttöaikana 31.12.2023 mennessä ja kirjattu suoriteperusteisesti kirjanpitoon

Kustannukset on hyväksytty hyvinvointialueen ohjeistuksen mukaisesti

Kulut vastaavat tositteita.

Valmistelun kuluksi on kirjattu vain hyvinvointialueen valmistelun hyväksyttävistä kustannuksista.

Puolueiden valtuustoryhmien ryhmäavustuksia maksettiin 74.835,13 €.

Toimitilakulujen asianmukaisuus

- 7) Selvitimme avustetun hankkeen/toiminnan kuluksi kohdennettujen välittömien toimitilakulujen osalta
- omistaako avustuksen saaja tai avustuksen saajan lähipiiri (yksityishenkilö/yhteisö) avustettavassa toiminnassa käytetyt tilat vai onko toimitilat vuokrattu ulkopuoliselta taholta.
  - millä jakoperusteella toimitilakulut on kohdennettu avustettavalle toiminnalle

Tilintarkastajan havainnot:
Avustuksen saaja omistaa toiminnassa käytetyt tilat. Toiminnolle ei ole kirjattu toimitilakustannuksia

Omarahoitusosuus

- 8) Hankkeen/toiminnan omarahoitusosuuden osalta selvitimme:
- miten omarahoitusosuus on esitetty hankkeen/toiminnan kirjanpidossa ja avustuksen käyttöraportilla
  - vastaako toteutunut omarahoitusosuus vähintään valtionavustuspäätöksen mukaista omarahoitusosuutta,
  - millä tavalla omarahoitusosuus on katettu (esim. kokonaan rahana, työpanoksena, laskennallisella perusteella vai muuten),
  - millä rahoituksella omarahoitusosuus on katettu (esim. avustuksen saajan vapaalla omalla pääomalla, muulla julkisella avustuksella tms.)

Tilintarkastajan havainnot:
Valtionavustuspäätöksessä ei ole edellytetty omarahoitusosuutta

Valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattaminen

- 9) Haastattelimme talouspäällikkö Tiina Hognabbaa selvittääksemme, miten valtionavustuksen saaja on pyrkinyt varmistamaan valtionavustuspäätökseen otettujen muiden ehtojen noudattamisen.

Tilintarkastajan havainnot:
Avustuksen saaja on noudattanut valtionavustuspäätöksen ehtoja

Hankintoja koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen noudattaminen

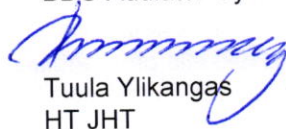
- 10) Selvitimme, onko hankkeessa/toiminnossa noudatettu julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016) sekä pienhankintoja koskevia valtionavustuspäätöksen ehtoja. Tätä tarkoitusta varten suoritimme seuraavat toimenpiteet:
- haastattelimme talouspäällikkö Tiina Högnabbaa, selvittääksemme onko avustuskohteella ollut tilikauden aikana hankintalain kynnysarvon ylittäneitä hankintoja

- Selvitimme tietoomme tulleiden kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta seuraavien asiakirjojen olemassaoloa sekä tarkastimme ne:
  - hankintailmoitus julkisten hankintojen sähköisessä ilmoituskanavassa,
  - tarjouspyyntö,
  - hankintapäätös
  - hankinnasta tehty sopimus.
  - mahdollisen suora-hankinnan perusteet
- Selvitimme lisäksi:
  - onko hankinta tehty kokonaan kyseiselle hankkeelle/toiminnolle, vai onko se jyvitetty useille eri kustannuspaikoille

Tilintarkastajan havainnot:
Kynnysarvon ylittäviä hankintoja ei ole

Kauhavalla 22.05.2024

BDO Audiator Oy

Tuula Ylikangas
HT JHT